

Херсонський державний
аграрний університет

Kherson State Agrarian
University

МАТЕРІАЛИ

**IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
«УПРАВЛІННЯ ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ
ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ В НОВОСТВОРЕНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ: ПРОБЛЕМИ ТА
ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ»**

04-05 березня 2020 року
м. Херсон

**«Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення»
(04-05 березня 2020 року)**

**Міністерство освіти та науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Головне управління Держгеокадастру у Херсонській області
Тернопільський національний економічний університет
Херсонський державний аграрний університет**

**«УПРАВЛІННЯ ТА РАЦІОНАЛЬНЕ
ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ В
НОВОСТВОРЕНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАДАХ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ
ВИРІШЕННЯ»**

*Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Херсон, 04-05 березня 2020 року)*

Кафедра землеустрою, геодезії та кадастру

**Херсон
2020**

**«Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення»
(04-05 березня 2020 року)
УДК 332.1:332.3 (08)
У66**

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету водного господарства, будівництва та землеустрою Херсонського державного аграрного університету (протокол № 7 від 10.03.2020 р.)

Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (Херсон, 04-05 березня 2020 року). – Херсон: ХДАУ, 2020. – 348 с.

ISBN 978-617-7917-00-6

У збірнику розміщено матеріали, в яких узагальнено результати IV Всеукраїнської науково-практичної конференції: «Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення», яка проводилась кафедрою землеустрою, геодезії та кадастру

Конференція проведена у межах кафедральної теми: «Розробка методики спостережень за деформаціями будівель та споруд Херсонського державного аграрного університету» (номер державної реєстрації 0118U007199)

Головний редактор: Яремко Ю.І., д.е.н., професор кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Відповідальний секретар: Дудяк Н.В., к.е.н., доцент кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Технічний секретар: Мацієвич Т.О., к.е.н., доцент кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Організатори випуску збірника:

Кафедра землеустрою, геодезії та кадастру Херсонського державного аграрного університету

Думки авторів публікацій можуть не збігатися з думками і позицією редакції.

Тези доповідей друкуються в авторській редакції. Автори несуть відповідальність за зміст поданих матеріалів, достовірність наведених фактів, посилань, правопис власних імен тощо.

Редакція не несе відповідальності за зміст публікацій.

© ХДАУ, колектив авторів, 2020

**«Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення»
(04-05 березня 2020 року)**

Науково-організаційний комітет конференції:

Кирилов Юрій Євгенович	ректор ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
Яремко Юрій Іванович	перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
Аверчев Олександр Володимирович	проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», д.с.-г.н., професор
Артюшенко Валерій Васильович	декан факультету водного господарства, будівництва та землеустрою ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», к.с.-г.н., доцент, заслужений працівник сільського господарства України
Дудяк Наталія Василівна	завідувач кафедри землеустрою геодезії та кадастру ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», к.е.н., доцент
Кубах Сергій Миколайович	експерт з питань управління земельними ресурсами Проекту USAID «Підтримка аграрного і сільського розвитку»
Толуб'як Віталій Семенович	професор кафедри менеджменту та публічного управління Тернопільського національного економічного університету, д.держ.упр., доцент

Секція 5. ОХОРОНА ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ОТГ

Бєлая І.С. РЕСУРСОЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ, ЯК ОСНОВА ЇХ СТАЛОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ..	273
Бєлая І.С., Шевцов М.А. РАЦІОНАЛЬНЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ОТГ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ.....	275
Бондаренко Е. Л. НЕОБХІДНІСТЬ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ГОЛОВНІ РИСИ ГІС ДЛЯ ОХОРОНИ І РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ОТГ.....	278
Будзьяк О.С., Мудряк Т.В. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ОТГ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.....	281
Горлачук В.В., Єрещенко І.О., Єрещенко А.О. ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНИХ МЕРЕЖ.....	283
Гунько Л.А., Савенок О.П. ПРОЕКТУВАННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУВ МЕЖАХ ТЕРИТОРІЙ ОТГ.....	290
Гунько Л.А., Смітюх А.А. КЛАСИФІКАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОСТІ ТА ПРАВ НА НИХ.....	293
Дзядикевич Ю.В., Любезна І.В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ НА ТЕРИТОРІЯХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	297
Іванов Є. А. ПРОБЛЕМИ ЗАТОПЛЕННЯ І ПІДТОПЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ УГІДЬ У ВУГЛЕДОБУВНИХ РЕГІОНАХ (НА ПРИКЛАДІ СІЛЕЦЬКОЇ ОТГ).....	301
Колосюк А.А., Пєсков І.В. ПРОБЛЕМИ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ.....	305
Криворучко О. Ю. ЛИЧАКІВСЬКИЙ ПАРК У ЛЬВОВІ – НОВЕ ЖИТТЯ ІСТОРИЧНОГО ПАРКУ.....	307
Лавренко Н.М., Пугачова К.Є. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕУРСІВ В ОТГ.....	311
Макєєва Л.М. ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ.....	313
Мацієвич Т.О., Іванів М.О., Філь А.Р. ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК АГРОБІЗНЕСУ НА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ.....	316
Петренко О.Я. РОЛЬ ЗЕМЛЕУСТРОЮ У ВИКОРИСТАННІ ТА ОХОРОНІ ЗЕМЕЛЬ ОТГ.....	319

**«Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення»
(04-05 березня 2020 року)**

Лавренко Н.М.

к. с.-г. н., доцент

Херсонського державного аграрного університету,

м. Херсон

Пугачова К.Є.

здобувач вищої освіти

Херсонського державного аграрного університету,

м. Херсон

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ В ОТГ

Більшість нинішніх українських ОТГ та загалом українські землі - багаті на земельні ресурси та на чорноземні ґрунти, які визначаються найвищою родючістю серед усіх інших типів ґрунту. Нераціональне використання земельних ресурсів призводить до того, що українські чорноземи втрачають родючість під дією природних та антропогенних факторів. Тому важливим стоїть питання раціонального використання земельних ресурсів та питання їх охорони.

Вивченням проблем землекористування територіальних громад в Україні займається професор Третяк А.М. Також в галузі управління земельними ресурсами в умовах децентралізації свої дослідження проводила О.О. Костишин та ряд інших фахівців.

Доволі часто питання такого характеру піднімають громадські активісти, новообрані керівники громад та міжнародні організації, які сприяють реформі місцевого самоврядування в Україні. Серед найсучасніших наукових досліджень слід зазначити праці: І.В. Патоки, О.М. Кобзара, Є.В. Хлобистова, В. Матюха, І. Бистрякова, Д. Клинового.

У сучасних умовах стан використання земельних ресурсів ОТГ не завжди відповідає вимогам охорони, оскільки в результаті антропогенної діяльності порушено екологічно-безпечне природокористування, в першу чергу порушено допустиме співвідношення площ угідь, зокрема ріллі, пасовищ, сінокосів, земель водного та лісового фондів.

Така господарська освоєність земельного фонду, без належних заходів щодо його охорони і відтворення як виробничого ресурсу та важливої складової навколишнього природного середовища призвела до прогресуючої деградації земель.

Необхідно також вирішити проблему створення системи протиерозійного і протипаводкового захисту з урахуванням необхідності охорони екосистеми, природних ландшафтів та об'єктів культурної спадщини.

На сьогодні втрачена можливість застосування проектів землеустрою з контурно-меліоративною організацією території, що в кінцевому результаті призвело до масового порушення сівозмін, ґрунтозахисних систем

«Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення» (04-05 березня 2020 року)

землеробства. Тому постала необхідність впровадження екологічно й економічно обґрунтованих систем ведення сільського господарства, адаптованих до місцевих умов, введення науково-обґрунтованих ґрунтозахисних сівозмін, елементів екологізації й біологізації землеробства, прогресивних технологій збереження та відтворення родючості ґрунтів.

На сучасному етапі не існує майже ні однієї ОТГ, де були б відсутні проблеми які пов'язані з порушенням родючого шару ґрунту. Кожна з проблем пов'язана з різноманітними факторами впливу.

Процес вирішення проблем землекористування новостворених громад повинен розпочатися із оптимізації структури земельних угідь:

- збільшення площ лісовкритих земель (висаджування лісів на малопродуктивних та високоеродованих землях, вздовж доріг, річок, меліоративних каналів, навколо діючих сміттєзвалищ, ставків, озер, на пустирях, взяття на облік самосів лісу, розроблення проектної документації та зміна цільового призначення земельних ділянок під заліснення);

- зменшення розорюваності шляхом виведення з обробітку малопродуктивних та еродованих земель, організувавши ландшафтно-адаптоване їх використання, розвиток садівництва та сільського господарства із ягідною спеціалізацією;

- рекультивация порушених земель та закинутих кар'єрів, облаштування рекреаційно-оздоровчих зон, збільшення площ земель рекреаційного та природоохоронного призначення (створення заповідних об'єктів, як локальних так і регіональних масштабів), відновлення ставкового господарства;

- реформування еколого-економічних відносин землекористування, збільшення ставок земельного податку та рентної плати за землю.

Висока антропоїзація земельних ресурсів призводить лише до несприятливих процесів деградації та виснаження ґрунтового покриву, зниження родючості, ерозії та не ефективного використання земель. Тому слід виконувати вище вказані заходи для усунення проблем та дотримуватись законодавчого забезпечення.

Список літератури

1. Бистряков І., Клиновий Д., Матюха В. Децентралізація управління природними ресурсами. Наукові статті: Екологія, ІТ інновації та захист довкілля [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ecoukraine.org>.

2. Герасимів З.М. Оптимізація землекористування східної частини Опілля (в межах Тернопільської області). Наукові записки ТНПУ. Серія: географія. - Тернопіль, 2006. - №1. - С. 176-180.

3. Заставецька Л.Б. Проблеми здійснення адміністративно-територіальної реформи в Україні. Матеріали Всеукраїнської конференції з участю закордонних учених, присвяченої 70-річчю кафедри економічної і соціальної географії ЛНУ імені Івана Франка / [відп. ред. проф. О.І. Шаблій]. – Миколаїв: Миколаївський національний університет, 2015. – С. 98-103.